2025/2075

2025.10.14.

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2025/2075 RENDELETE

(2025. október 8.)

a 909/2014/EU rendeletnek az Unión belüli rövidebb kiegyenlítési ciklus tekintetében történő módosításáról

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 114. cikkére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel az Európai Központi Bank véleményére ([1]),

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ([2]),

rendes jogalkotási eljárás keretében ([3]),

mivel:

(1) A 909/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet ([4]) 5. cikkének (2) bekezdése szabályozza az átruházható értékpapírokkal kereskedési helyszíneken végrehajtott legtöbb ügylet kiegyenlítési időszakát. Bizonyos kivételektől eltekintve, az ilyen ügyletek kiegyenlítésének tervezett időpontja nem lehet későbbi, mint a kereskedést követő második üzleti nap. Az ilyen időszakot „kiegyenlítési ciklus”-nak nevezik. Azon követelményt, hogy a kiegyenlítésre legkésőbb a kereskedést követő második üzleti napon kerüljön sor, „T+2 kiegyenlítési ciklus”-nak vagy egyszerűen „T+2”-nek nevezik.

(2) Az átruházható értékpapírokkal kapcsolatos ügyletek hosszabb kiegyenlítési időszakai növelik az ügyletben részt vevő felek kockázatait, és csökkentik a vevők és az eladók lehetőségeit arra, hogy egyéb ügyleteket kössenek. Az említett okokból számos harmadik országbeli joghatóság a kereskedést követő egy üzleti napos kiegyenlítési időszakra (a továbbiakban: T+1) tért át, van az áttérés folyamatában, vagy tervez áttérni. A rövidebb kiegyenlítési időszakokra való globális áttérés azonban eltéréseket idéz elő az uniós és a globális pénzügyi piacok között. Az említett eltérések tovább fognak fokozódni, ha több ország tér át a T+1 kiegyenlítésre, növelve ezáltal az ilyen eltérések okozta költségeket az uniós piaci szereplők számára. Továbbá, egyes tőkepiacok – bizonyos ügylettípusok esetében – már T+0-ra rövidítették a kiegyenlítési ciklust. Az Unióban a központi értéktárak már nem elhanyagolható számú ügyletet T+0 alapon egyenlítenek ki.

(3) Az 1095/2010/EU európai parlamenti és tanácsi rendelettel ([5]) létrehozott európai felügyeleti hatóság (Európai Értékpapírpiaci Hatóság; ESMA) a kiegyenlítési ciklusnak az Európai Unióban történő lerövidítése megfelelőségének értékeléséről szóló, 2024. november 18-i jelentésében arra a következtetésre jutott, hogy a kiegyenlítési ciklusnak az Unióban T+1-re történő rövidítése jelentősen csökkentené a piaci kockázatokat – különösen a partner- és volatilitási kockázatok tekintetében –, és felszabadítaná a letéti felhívások fedezéséhez már nem szükséges tőkét. A T+1 kiegyenlítési ciklus azt is lehetővé tenné az uniós tőkepiacok számára, hogy lépést tartsanak más globális piacok fejlődésével, megszüntetve a kiegyenlítési időszakok közötti jelenlegi eltéréssel kapcsolatos költségeket. Hozzájárulna a vállalati eseményekre vonatkozó standardok és a piaci gyakorlatok további harmonizációjához is az Unióban, és általánosabban az uniós tőkepiacok versenyképességéhez. A Bizottság osztja az említett következtetéseket.

([1]) HL C, C/2025/2274, 2025.4.14., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2274/oj.
([2]) HL C, C/2025/3203, 2025.7.2., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3203/oj.
([3]) Az Európai Parlament 2025. szeptember 10-i álláspontja (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé) és a Tanács 2025. szeptember 29-i határozata.
([4]) Az Európai Parlament és a Tanács 909/2014/EU rendelete (2014. július 23.) az Európai Unión belüli értékpapír-kiegyenlítés javításáról és a központi értéktárakról, valamint a 98/26/EK és a 2014/65/EU irányelv, valamint a 236/2012/EU rendelet módosításáról (HL L 257., 2014.8.28., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/909/oj).
([5]) Az Európai Parlament és a Tanács 1095/2010/EU rendelete (2010. november 24.) az európai felügyeleti hatóság (Európai Értékpapír-piaci Hatóság) létrehozásáról, a 716/2009/EK határozat módosításáról és a 2009/77/EK bizottsági határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 331., 2010.12.15., 84. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2010/1095/oj).

(4) Helyénvaló ezért a 909/2014/EU rendeletbe egy célzott módosítást bevezetni annak érdekében, hogy a jelenlegi kötelező kiegyenlítési ciklust a kereskedést követő legfeljebb egy üzleti napra rövidítsék le. A kiegyenlítési ciklus említett lerövidítése nem akadályozná a központi értéktárakat abban, hogy – amennyiben ez technológiailag megvalósítható – önkéntesen teljesítsék az ügyleteket a kereskedés napjával azonos napon.

(5) Az értékpapír-finanszírozási ügyletek lehetővé teszik a piaci szereplők számára, hogy rugalmasan kezeljék likviditási és finanszírozási igényeiket. A piaci trendek az ilyen ügyletek növekvő alkalmazását jelzik a kereskedési helyszíneken. Bizonyos, kereskedési helyszíneken végrehajtott értékpapír-finanszírozási ügyletek a T+1 kiegyenlítési ciklus követelményének hatálya alá tartoznának. Azonban – tekintve az ilyen ügyletek nem szabványosított jellegét és különösen azon nem szabványosított kiegyenlítési időszakokat, amelyekről az ilyen ügyletekben részt vevő feleknek esetleg meg kell állapodniuk azok céljainak elérése és a kereskedési helyszíneken történő végrehajtásuktól való eltántorítás elkerülése érdekében – az említett ügyleteket mentesíteni kell a T+1 kiegyenlítési ciklus követelménye alól. Ugyanakkor a T+1 kiegyenlítési ciklus követelményének megkerülését illető minden kockázat elkerülése érdekében a mentességet csak akkor kell alkalmazni, ha a szóban forgó értékpapír-finanszírozási ügyleteket két kapcsolódó műveletből álló egyetlen ügyletként dokumentálják. Következésképpen – és a T+1 kiegyenlítési ciklus követelménye céljából – a nem dokumentált értékpapír-finanszírozási ügyletekre alkalmazni kell az említett követelményt. Az értékpapírügylethez kapcsolódó hitelek esetében nincs szükség kifejezett mentességre, mivel azok nem átruházható értékpapírokkal kapcsolatos ügyletek, és ezért nem tartoznak a T+1 kiegyenlítési ciklus követelményének hatálya alá.

(6) A 909/2014/EU rendelet különböző intézkedésekről rendelkezik a kiegyenlítések meghiúsulásának kezelésére, beleértve a nem teljesítő résztvevőkre kiszabott pénzbírságokat. Az említett pénzbírságok kiszámítását az (EU) 2017/389 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendeletben ([6]) rögzített paraméterek határozzák meg. A Bizottságnak figyelemmel kell kísérnie a piaci fejleményeket, a kiegyenlítések meghiúsulásainak volumenét és az ágazat készségét arra, hogy megfeleljen a T+1 kiegyenlítési ciklus követelményének, és ennek megfelelően mérlegelnie kell, hogy fennáll-e annak jelentős kockázata, hogy a T+2 kiegyenlítési ciklus követelményéről a T+1 kiegyenlítési ciklus követelményére történő áttérés a kiegyenlítések meghiúsulása terén lényeges növekedéshez vezetne. Amennyiben ilyen kockázatot azonosítanak, a Bizottság – mind a pénzügyi, mind a nem pénzügyi ártalmas következmények enyhítése érdekében – szükség esetén megfontolhatja, hogy ennek megfelelően kiigazítsa-e az (EU) 2017/389 felhatalmazáson alapuló rendeletet, vagy a 909/2014/EU rendeletben meghatározott felhatalmazások hatályán belül meghozhat bármely más megfelelő intézkedést. Minden kiigazításnak ideiglenesnek, a célkitűzéssel arányosnak kell lennie, és azt úgy kell kialakítani, hogy elkerülje az ágazat túlzott költségekkel való megterhelését.

(7) Az ESMA-nak nyomon kell követnie a kiegyenlítési hatékonyságot a T+1 kiegyenlítési ciklusra történő áttérés során, és – az áttérést közvetlenül megelőző és közvetlenül követő hónapokban – fokozott gyakorisággal erről jelentést kell tennie. A T+1 kiegyenlítési ciklus követelménye alól e rendelet alapján az értékpapír-finanszírozási ügyletek bizonyos típusai tekintetében biztosított mentesség fényében, az ESMA-nak különös figyelmet kell fordítania azon értékpapír-finanszírozási ügyletek kiegyenlítési hatékonyságára, amelyekkel a kereskedési helyszíneken vagy azokon kívül kereskednek.

(8) A 909/2014/EU rendeletet ezért ennek megfelelően módosítani kell.

(9) mivel e rendelet célját – nevezetesen egy rövidebb kiegyenlítési ciklusnak az Unióban történő bevezetését – a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, az Unió szintjén azonban a terjedelme és hatásai miatt e cél jobban megvalósítható, az Unió intézkedéseket hozhat a szubszidiaritásnak az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkében foglalt elvével összhangban. Az arányosságnak az említett cikkben foglalt elvével összhangban e rendelet nem lépi túl az említett cél eléréséhez szükséges mértéket.

(10) E rendelet alkalmazásának kezdőnapját el kell halasztani annak biztosítására, hogy valamennyi releváns érdekelt fél kellően felkészült legyen, és képes legyen koordinált módon és időben áttérni a T+1 kiegyenlítési ciklusra,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

([6]) A Bizottság (EU) 2017/389 felhatalmazáson alapuló rendelete (2016. november 11.) a 909/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a kiegyenlítés meghiúsulását sújtó pénzbírságok kiszámításának paraméterei és a központi értéktáraknak a fogadó tagállamokban folytatott tevékenységei tekintetében történő kiegészítéséről (HL L 65., 2017.3.10., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2017/389/oj).

1. cikk

A 909/2014/EU rendelet módosításai

A 909/2014/EU rendelet a következőképpen módosul:

1. Az 5. cikk (2) bekezdésének helyébe a következő szöveg lép:

„(2) Az (1) bekezdésben említett átruházható értékpapírokkal kereskedési helyszíneken végrehajtott ügyletek esetében a kiegyenlítés tervezett időpontja legkésőbb a kereskedés napját követő első üzleti nap.

Az első albekezdésben meghatározott követelmény nem alkalmazandó a következők egyikére sem:

a) azon ügyletek, amelyek részletei két fél között kerülnek megállapításra, de amelyeket kereskedési helyszínen hajtanak végre;

b) kétoldalúan végrehajtott, de valamely kereskedési helyszín részére bejelentett ügyletek;

c) azon első ügylet, ahol az érintett átruházható értékpapíroknak a 3. cikk (2) bekezdése szerinti kezdeti bevezetésére könyvelési tétel formájában kerül sor;

d) a következő értékpapír-finanszírozási ügyletek, feltéve, hogy azokat két kapcsolódó műveletből álló egyetlen ügyletként dokumentálják:

i. az (EU) 2015/2365 európai parlamenti és tanácsi rendelet (*) 3. cikkének 7. pontjában meghatározottak szerinti értékpapír-kölcsönbeadás vagy értékpapír-kölcsönbevétel;

ii. az (EU) 2015/2365 rendelet 3. cikkének 8. pontjában meghatározottak szerinti vétel-eladás (buy-sell back) ügyletek vagy eladás-visszavásárlás (sell-buy back) ügyletek;

iii. az (EU) 2015/2365 rendelet 3. cikkének 9. pontjában meghatározottak szerinti repoügyletek.

(*) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2015/2365 rendelete (2015. november 25.) az értékpapír-finanszírozási ügyletek és az újrafelhasználás átláthatóságáról, valamint a 648/2012/EU rendelet módosításáról (HL L 337., 2015.12.23., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2015/2365/oj).”

2. A 74. cikk a következőképpen módosul:

a) az (1) bekezdés a) pontja a következő alponttal egészül ki:

„ia. az ügyletek kategóriái, az ügyletek kiegyenlítésének tervezett időpontja és az, hogy az ügyleteket kereskedési helyszíneken hajtják-e végre;”

b) a (2) bekezdés első albekezdésének d) pontja helyébe a következő szöveg lép:

„d) az (1) bekezdés a) pontjának ia. alpontjában, valamint e), h), j) és k) pontjában említett jelentéseket a Bizottság kérésére.”

3. A 75. cikk első bekezdése a következő ponttal egészül ki:

„aa) az értékpapír-finanszírozási ügyletek bizonyos típusai esetében az 5. cikk (2) bekezdésében megállapított, a legkésőbb a kereskedést követő első üzleti napon történő kiegyenlítés követelménye alóli mentesség piaci hatása és indokolása;”.

2. cikk

Hatálybalépés és alkalmazás

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ezt a rendeletet 2027. október 11-től kell alkalmazni.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Strasbourgban, 2025. október 8-án.

az Európai Parlament részéről	*a Tanács részéről*
az elnök	*az elnök*
R. METSOLA	M. BJERRE